

Profesor dr BORIS IGNJATJEVIĆ KOVALJENKO

Početak septembra 1969. godine umro je u 79. godini života prof. dr Boris I. Kovaljenko, dopisni član Akademije pedagoških nauka. Ugasio se život velikog sovjetskog naučnika-defektologa, veoma cenjenog i priznatog tiflopedagoga.

Boris I. Kovaljenko, završivši studije na društveno-ekonomskom odseku Peterburškog univerziteta (1913. godine), otpočinjše svoj pedagoški rad s maloletnim prestupnicima sve do 1921. godine. Te godine, oboleвши od tifusa, Kovaljenko je izgubio vid. Tada su nastali presudni momenti u njegovu životu. On tu nesreću stoički podnosi. S nesalomljivom voljom i upornošću B. I. Kovaljenko radi na proučavanju defektologije, da bi posle dve godine prešao na rad u školu za slepe u Smolensk. Svim svojim bićem predaje se naučnoistraživačkom radu iz oblasti tiflopedagogike. I taj njegov plodan naučni rad pridonio je stvaranju osnove tiflopedagoške nauke.

Prelaskom na rad u Institut za defektologiju u Lenjingrad, (1929. g.) B. I. Kovaljenko, kao profesor i dekan Defektološkog fakulteta, dobija široke mogućnosti za svoja dalja naučna istraživanja.

Za vreme drugog svetskog rata B. I. Kovaljenko morao je da napusti Lenjingrad. Odlazi za profesora Pedagoškog instituta u Perm. Tada je rukovodio i kursovima za oslepele ratne invalide. Izvesno vreme rukovodio je Odsekom za tiflopedagogiku i odgovarajućom katedrom u Pedagoškom institutu »V. I. Lenjin« u Moskvi. Za dopisnog člana Akademije pedagoških nauka izabran je 1944. godine.

Godine 1946. B. I. Kovaljenko se vraća u Institut za defektologiju u Lenjingrad radeći kao dekan Defektološkog fakulteta do 1956. godine i kao profesor i šef tiflopedagoške katedre do 1959. godine. I tada, zbog bolesti, odlazi u penziju.

Prof. Kovaljenko ceo je život posvetio pitanjima vaspitanja, obrazovanja i profesionalnog osposobljavanja osoba sa oštećenim vidom, ističući svoju životnu devizu: vaspitati slepog i slabovidog kao punovrednog čoveka, učiniti ih aktivnim učesnicima u borbi za izgradnju komunističkog društva.

B. I. Kovaljenko je u toku dugogodišnjeg rada toliko dao tiflopedagoškoj nauci da se smatra osnivačem obuke i vaspitanja slepe i slabovide dece u SSSR, osnivačem sistema pripremanja tiflopedagoškog kadra («Sovetskii učitelj», br. 27 od 16. septembra 1969. g.). Razradio je sistem i sadržaj obrazovanja, obuke i vaspitanja slepe i slabovide dece i odraslih, razradio je sistem profesionalnog osposobljavanja kasnije oslepelih osoba, izgradio sistem pripreme stručnih defektoloških kadrova za rad s decom oštećena vida. U zajednici sa oftalmolozima Moskve i Lenjingrada stvoreni su pedagoški i higijenski osnovi

specijalne obuke slabovide dece. Inicijativom i ličnim učešćem profesora Kovaljenka stvorena je široka mreža škola i ustanova za slepe i slabovide u SSSR.

B. I. Kovaljenko je napisao 55 naučnih radova, od kojih se naročito ističu: »Osnovi metodike nastavnih predmeta«, »Metodika ruskog jezika u školi za slepe«, »Povratak oslepelih radnom životu«, »Radna priprema učenika škole za slepe«, a u zajednici sa svojom kćerkom, Ninom B. Kovaljenko — odštampala je »Tiflopedagogika« I deo, dok je II deo ovog dela dat u štampu.

Za svoj plodan rad odlikovan je mnogim ordenima, a prilikom proslave tridesetogodišnjice rada Instituta »A. I. Hercen«, prof. Kovaljenko primio je odlikovanja od Narodne prosvete RSFSR i od Lenjingradskog sovjeta.

Mnogi jugoslovenski tiflopedagozi koriste i sada radove prof. Kovaljenka kao literaturu za svoje lično usavršavanje ili pak kao neophodne priručnike za praktičan rad. A ko je bio u ličnom kontaktu sa ovim vrsnim sovjetskim tiflopedagogom, mogao je i tada od njega mnogo šta da nauči i da se divi ogromnoj energiji i divnom primeru predanosti naučnom radu na polju defektologije.

B. I. Kovaljenko svojim je životom i radom služio kao najbolji primer o mogućnostima punovrednog života i rada čoveka bez vida. Njegov primer daje snagu, podstrek i nadahnuća za nova, stvaralačka dela.

Njegovom smrću sovjetska nauka i defektologija u celini gubi mnogo, ali u svima nama ostaje trajna uspomena na velikana tiflološke misli, profesora dr Borisa I. Kovaljenka.

Žika Petrović